

Laki

kuluttajien yhteisiä etuja edistävien järjestöjen nimeämisestä oikeutetuiksi yksiköiksi

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Oikeutettu yksikkö

Kuluttajien yhteisiä etuja edistävä järjestö voi hakemuksesta tulla nimetyksi kuluttajien yhteisten etujen suojaamiseksi nostettavista edustajakanteista ja direktiivin 2009/22/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2020/1828, jäljempänä *edustajakannedirektiivi*, tarkoitetuksi oikeutetuksi yksiköksi panemaan vireille:

- 1) kieltotoimenpiteitä koskevia kotimaisia edustajakanteita;
- 2) kieltotoimenpiteitä koskevia rajat ylittäviä edustajakanteita;
- 3) hyvitystoimenpiteitä koskevia kotimaisia ryhmäkanteita; tai
- 4) hyvitystoimenpiteitä koskevia rajat ylittäviä edustajakanteita.

Järjestö voi hakea nimeämistä yhden tai useamman 1 momentissa tarkoitetun kannetyypin vireille panemista varten.

2 §

Hakemus

Hakemus oikeutetuksi yksiköksi nimeämisestä osoitetaan oikeusministeriölle. Hakemuksessa on esitettävä 3 §:ssä säädettyjen vaatimusten täyttymisen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Hakemuksessa on yksilöitävä, mitä 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja kannetyyppejä hakemus koskee.

3 §

Oikeutettua yksikköä koskevat vaatimukset

Kuluttajien yhteisiä etuja edistävä järjestö voidaan nimetä oikeutetuksi yksiköksi, jos:

- 1) se on yhdistyslaissa (503/1989) tarkoitettu rekisteröity yhdistys;
- 2) sillä on ollut tosiasiallista julkista toimintaa kuluttajien etujen suojaamiseksi vähintään 12 kuukautta ennen nimeämistä koskevan hakemuksen tekemistä;
- 3) sillä on sääntömääräisen tarkoituksensa mukaisesti oikeutettu intressi suojata kuluttajien etuja edustajakannedirektiivin liitteessä I mainituissa unionin oikeuden säädöksissä säädetyllä tavalla;
- 4) se on voittoa tavoittelematon;
- 5) sitä ei ole asetettu konkurssiin;
- 6) se on riippumaton ja siihen eivät vaikuta muut henkilöt kuin kuluttajat, erityisesti elinkeinonharjoittajat tai ulkopuoliset rahoittajat, joilla on edustajakanteiden nostamiseen liittyvä taloudellinen intressi;

7) sillä on käytössään menettelyt, joilla estetään 6 kohdassa tarkoitettu muiden kuin kuluttajien vaikuttaminen sekä oikeutetun yksikön, sen rahoittajien ja kuluttajien etujen väliset eturistiriidat;

8) se asettaa julkisesti saataville asianmukaisella tavalla, ainakin verkkosivustollaan, selkeällä kielellä tiedot, jotka osoittavat, että yhdistys täyttää edellä 1—7 kohdassa tarkoitettuja vaatimuksia, ja tiedot rahoituksensa lähteistä yleisellä tasolla, organisaatio-, hallinto- ja jäsenyyssrakenteestaan, sääntömääräisestä tarkoituksestaan ja toiminnastaan.

4 §

Nimeäminen

Jos kuluttajien yhteisiä etuja edistävä järjestö täyttää 3 §:ssä säädetyt vaatimukset, oikeusministeriö nimeää sen oikeutetuksi yksiköksi. Nimeämispäätöksessä on oltava tieto siitä, minkä 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua kannetyypin vireille panemista varten oikeutettu yksikkö on nimetty sekä oikeutetun yksikön sääntömääräinen tarkoitus.

5 §

Tietojen muuttuminen

Jos 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja muuttuvat, oikeutetun yksikön on ilman aiheutonta viivytystä ilmoitettava siitä oikeusministeriölle. Jos oikeutettu yksikkö ei muutoksen takia tai muusta syystä enää täytä nimeämiseksi asetettuja vaatimuksia, oikeusministeriö peruuttaa nimeämisen.

6 §

Tietojen päivittäminen

Tultuaan nimetyksi oikeutetun yksikön on viiden vuoden välein ilmoitettava oikeusministeriölle 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja. Jos tietoja ei kehotuksesta huolimatta ilmoiteta, oikeusministeriö peruuttaa nimeämisen.

Jollei ilmoitetuista tiedoista muuta johdu, oikeutettu yksikkö jatkaa oikeutettuna yksikkönä ilman eri päätöstä.

7 §

Ilmoitusvelvollisuus

Oikeusministeriö ilmoittaa rajat ylittävien edustajakanteiden vireille panemista varten nimetyt oikeutetut yksiköt sekä niiden tehtävät Euroopan komissiolle edustajakannedirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua luetteloa varten. Oikeusministeriö ilmoittaa komissiolle sellaisista muutoksista, jotka edellyttävät luettelon päivittämistä.

Oikeusministeriö ilmoittaa julkisesti kotimaisten edustajakanteiden ja ryhmäkanteiden vireille panemista varten nimetyt oikeutetut yksiköt sekä niiden tehtävät.

8 §

Yhteispiste

Oikeusministeriö toimii edustajakannedirektiivin 5 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuna yhteyspisteenä.

Euroopan komission tai toisen jäsenvaltion esittämä pyyntö, joka koskee oikeutetuksi yksiköksi rajat ylittäviä edustajakanteita varten nimetyn järjestön nimeämiseksi asetettujen vaatimusten täyttymisen tutkimista, toimitetaan oikeusministeriölle. Oikeusministeriö tutkii nimeämiseksi asetettujen vaatimusten täyttymisen siten kuin tässä laissa säädetään. Jos oikeutetuksi yksiköksi nimetty järjestö ei enää täytä nimeämiseksi asetettuja vaatimuksia, oikeusministeriö peruuttaa nimeämisen.

9 §

Seuranta

Oikeusministeriö toimittaa edustajakannedirektiivin 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut tiedot Euroopan komissiolle mainitussa kohdassa säädetyn mukaisesti.

10 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 25 päivänä kesäkuuta 2023.

Helsingissä 20.12.2022

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson